



**FORUM** Idéburna  
organisationer med  
social inriktning

www.socialforum.se  
kansli@socialforum.se  
Tel: 08-651 07 21  
Box 16355, 103 26 Stockholm

# Forum – idéburna organisationer med social inriktning

## Verksamhetsberättelse 2020



Forum främjar förutsättningarna för och stödjer utvecklingen av idéburen organisering med social inriktning i Sverige, som bidrag till den demokratiska samhällsutvecklingen och den generella välfärden.

# Inledning

Vi har lämnat ett minst sagt utmanande år bakom oss. Det arbete som våra medlemmar och hela Sveriges civilsamhälle gjort i att ställa om för att möta de nya förutsättningarna och rusta för de utmaningar vi ser i pandemins kölvatten är inget mindre än imponerande. Det är också livsviktigt, för utsattheten och klyftorna ökar och våra organisationers arbete och det ideella engagemanget blir allt viktigare för att möta detta och vara röstbärare för många, många människor.

Coronakrisen har såklart även präglat Forums arbete under året, där vi med avstamp i rapporter och underlag från medlemmar har fört dialog med regeringen och myndigheter om hur civilsamhället har påverkats av pandemin. I våra enkäter såg vi bland annat att 50 procent av organisationsföreträdarna oroar sig för sin organisations överlevnad, samtidigt som nio av tio inte tyckte att regeringens stödpaket var anpassade för dem.

Ett annat centralt område för Forum att bevaka och samla organisationer kring är civilsamhällets demokratiska utrymme. Populismens framväxt och den ökade polariseringen är ett hot mot det civilsamhälle vi känner i dag och som historiskt byggt vår demokrati och välfärd. Ett steg på vägen är det arbete vi gör inom Nysta, civilsamhällets nystartsgrupp för ett nytt samhällskontrakt. Där samlas vi, en lång rad organisationer, och vrider och vänder på samtidens utmaningar för att ta fram skarpa förslag till politiken som säkerställer civilsamhällets långsiktighet, oberoende och möjligheter att bidra till samhällsutvecklingen.

Ljusglimtar under 2020 har bland annat varit det enorma engagemang vi sett från människor som velat hjälpa till och göra ideella insatser. Vår verksamhet Volontärbyrå har slagit rekord och ökat antalet intresseanmälningar till uppdrag med cirka 30 procent. Vi har också firat Frivilligveckan och gett pris till Årets volontär och Årets initiativ. Vi har även tagit steg för att skapa en större och starkare arbetsgivar- och intresseorganisation för civilsamhället, bland annat genom samverkan med Famna för att samla oss omkring intressepolitiken.

Slutligen så vill vi tacka våra medlemmar, Forums medarbetare, våra samarbetspartners och finansiärer. Ert arbete och stöd ger förutsättningar för att vi ska lyckas med vårt arbete med att skapa de bästa förutsättningarna för idéburna organisationer och det ideella engagemanget – nu viktigare än någonsin för att stärka vår demokrati, bidra till vår välfärd och lösa samhällsutmaningarna.

*Maria Alsander, kanslichef Forum*

*Patrik Schröder, ordförande Forum*

# 01.

## Opinionsbildning och påverkansarbete

Som intresseorganisation för idéburna organisationer med social inriktning arbetar Forum genom strategiskt påverkansarbete för att våra medlemsorganisationer ska ha de bästa förutsättningarna att bedriva sin verksamhet.

Forums påverkansarbete under 2020 präglades naturligtvis av coronapandemin. Andra viktiga områden för var civilsamhällets demokratiska utrymme, lagstiftningar som påverkar våra förutsättningar att verka samt att stärka civilsamhällets röst.

### Dialog och påverkan

#### *Coronapandemin*

När coronapandemin var ett faktum samlade Forum medlemsorganisationerna för möten och erfarenhetsutbyte. Vi har följt regeringens stödåtgärder och fokuserat på i vilken utsträckning de även fungerat för civilsamhällets organisationer samt opinionsbildat om pandemins påverkan på idéburna organisationer.

#### **DIALOG MED BESLUTFATTARE**

Under 2020 hade Forum tät kontakt med departement och myndigheter för att belysa coronas påverkan på civilsamhällets organisationer. Genom regelbundna medlemsmöten hämtade vi in information om hur verksamhet, ekonomi och målgrupper påverkades. Exempelvis har vi haft

dialog med kultur- och demokratiminister Amanda Lind och har även tillsammans med andra civilsamhällesorganisationer deltagit i möte med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om hur vi bäst samverkar i krisen. Forum har i dialogen särskilt lyft hur de stöd som regeringen har fungerat för civilsamhället, samt behovet av ökade ekonomiska anslag för att kompensera intäktsbortfall och ökade kostnader för att möta den ökade utsattheten.

#### **CIVILSAMHÄLLET'S NYSTARTSGRUPP FÖR ETT NYTT SAMHÄLLSKONTRAKT**

Med målet att tackla gemensamma samhällsutmaningar och brister och bidra till ett nytt samhällskontrakt gick i juli 2020 fem stora

paraplyorganisationer inom civilsamhället och en högskola samman och initierade Nysta; Civilsamhällets nystartsgrupp för ett nytt samhällskontrakt. De är: Civos, Ersta Sköndal Bräcke högskola, Famna – riksorganisationen för idéburen välfärd, Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Giva Sverige och Fremia. Tillsammans representerar vi många civilsamhällesorganisationer som verkar inom allt från avancerad sjukvård till arbete med ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden.

Nysta ska ta fram konkreta politiska förslag som visar hur Sverige genom en nystart kan bli bättre som samhälle efter corona, och hur civilsamhället kan bidra till det. Arbetet inom Nysta genomförs inom sex olika områden. Forum är en av värdorganisationerna för Nysta och är särskilt involverade i det område som handlar om det demokratiska utrymmet.



## Remisser och utredningar

En viktig del i Forums påverkansarbete är att svara på remisser och att delta i sakråd och referensgrupper som myndigheter och regeringen bjuder in till. Vi har också gett skriftliga kommentarer till olika händelser, exempelvis vår- och höstbudgetarna, migrationspolitiska kommitténs förslag och de stödpaket som getts till civilsamhället.

### IDÉBUREN VÄLFÄRD

Forum och Famna lämnade under året in ett gemensamt remissvar på utredningen Idéburen välfärd. Forum välkomnade i stora delar de förslag som gavs i utredningen och poängterade hur viktigt det är att idéburna organisationers förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden som röstbärare, opinionsbildare och utförare utvecklas. Ett viktigt led i detta är att idéburna utförare av exempelvis vård-, skol- och omsorgsverksamhet ges bättre förutsättningar att verka. Vi tycker att ett tydligt mål bör sättas av regering och riksdag för att öka andelen offentligt finansierade och subventionerade välfärdsverksamheter som bedrivs av idéburna aktörer. Definitionen möjliggör för bättre statistik och att ett sådant mål sätts.

## RAPPORTER

Forum tog fram flertalet rapporter för att lyfta olika aspekter av pandemins påverkan. Bland annat har vi lyft hur våra medlemsorganisationers målgrupper påverkas av den ökade utsatthet som pandemin inneburit. Vi har även analyserat hur de stödpaket som tagits fram har fungerat – eller inte fungerat – för civilsamhällets organisationer. Vi tog fram följande rapporter, flera av dem tillsammans med andra intresseorganisationer som Famna och Giva Sverige:

- I kris är civilsamhällets bidrag viktigare än någonsin
- Så påverkas det ideella engagemanget av coronapandemin
- Så drabbas civilsamhället av coronakrisen
- Civilsamhället och stödpaketet



## ÖVRIGA REMISSER SOM VI SVARAT PÅ

- Omställningsstöd till företag för perioden augusti–december 2020
- Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna
- Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget
- Utökad målgrupp för Allmänna arvsfonden

## Sakråd och referensgrupper

### SAKRÅD OM SEGREGATION

Civilsamhällets organisationer utgör ofta ryggraden i arbetet för att förebygga och lindra effekterna av segregationen och bidra till integration. Under corona har många öppna mötesplatser, sociala verksamheter, trossamfund och idrottsorganisationer fått stora problem, vilket avsevärt försämrat eller helt avstannat stora delar av integrationsarbetet. Det var några av slutsatserna när Forum deltog på digitalt samråd med jämställdhetsminister Åsa Lindhagen om integration och segregation i en tid av corona.

## SOCIALSTYRELSENS ERFARENHETSÅD

Forum deltog i Socialstyrelsens råd för erfarenhetsutbyte inom statsbidraget "Vissa organisationer inom det sociala området". Forum framförde synpunkter på statsbidragets utformning samt lyfte de behov av stöd som idéburna organisationer med social inriktning har i sitt sociala arbete under pandemin.

## REFERENSGRUPP OM UTREDNINGEN OM FRAMTIDENS SOCIALTJÄNST

Tidigt 2021 presenterar regeringens särskilda utredare Margareta Winberg utredningen om Framtidens socialtjänst, en utredning som kan ha stor påverkan på utformningen av socialtjänsten runt om i vårt land under kommande decennier. Detta påverkar såväl den enskilde medborgaren, kommunerna och idéburna organisationer som exempelvis kvinnojourer. Forum har deltagit i referensgruppen som ger inspel till utredningen, och lämnar under 2021 även in ett remissvar tillsammans med Famna.

## ESF:S REFERENSGRUPP FÖR FONDEN FÖR DE MEST UTSATTA

Fead – fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt – är en av de två fonder som Svenska ESF-rådet förvaltar. Forum deltar i referensgruppen.

## MUCF:S UPPFÖLJNING AV CIVILA SAMHÄLLET

Forum deltar i referensgruppen som ger inspel till hur Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska arbeta långsiktigt med att följa villkoren för det civila samhället samt MUCF:s kommande rapport om det civila samhällets villkor.

# Kommunikation

## DEBATTARTIKLAR

Under året har Forum tillsammans med andra civilsamhällesaktörer skrivit nio debattartiklar. Flera har handlat om coronapandemins påverkan på civilsamhället, och vi har även debatterat det ideella engagemangets förutsättningar samt idéburen välfärd.

## SOCIALA MEDIER

Forums främsta sociala kanaler är Facebook och LinkedIn. Vi använder även Twitter och Instagram, och samlar i alla kanaler sammanlagt cirka 6700 följare. Under året har vi publicerat cirka 150 inlägg i våra olika kanaler. Vi har fokuserat mer på rörligt material, och bland annat tagit fram en kortare informations- och inspirationsfilm om innovation i civilsamhället och publicerat filmer där Forums ordförande Patrik Schröder berättar om Forums arbete.



# 02.

## Kunskap, stöd och utveckling

Ett av Forums viktigaste syften är att samla och sprida kunskap om civilsamhällets förutsättningar och värden och bjuda in till samtal om utveckling och gemensamma lösningar på samhällsutmaningar.

Forum driver projekt, verksamhet och partnerskap som sätter fokus på särskilda frågor och där vi utvecklar kunskap och stöd till civilsamhällets organisationer.

### Kunskapsspridning

#### OMVÄRLDSBEVAKNING FÖR CIVILSAMHÄLLET

Forum har under året skickat ut 22 nummer av "Civilsamhällets omvärldsbevakning" till cirka 6700 prenumeranter. Under året har vi belyst coronapandemins konsekvenser för samhällets utsatta och civilsamhällets organisationer och drivit på för konstruktiva, långsiktigt hållbara stödformer till civilsamhället. Vi har därtill bevakat viktiga politiska processer och samtal om civilsamhällets förutsättningar lokalt, nationellt och internationellt samt utgjort en aktiv röst i debatten.

#### UTBILDNINGAR OCH SEMINARIER

Under året har Forum arrangerat 15 utbildningar och seminarier, om bland annat juridiken kring IOP, coronas påverkan på civilsamhället, hur organisationer kan hantera hat och hot och innovation i civilsamhället. Vi höll även flertalet nätverksträffar och workshops, och sammanlagt deltog cirka 1200 personer i våra olika evenemang.

#### FRIVILLIGVECKAN

Ett av Forums och Volontärbyråns övergripande mål är att lyfta och uppmärksamma det idéburna engagemanget i Sverige. Det brukar vi särskilt göra i samband med Internationella frivilligdagen den 5 december, och tidigare år har Forum anordnat en middag med cirka 150 sittande gäster. Detta var naturligtvis inte möjligt i år, och vi beslutade tidigt att flytta hela firandet till nätet. Strategin innebar att samarrangera Frivilligveckan inom Forum och Volontärbyrån, och där vi behöll centrala delar, som utmärkelseerna Årets volontär och Årets initiativ. Dessutom anordnade vi tre seminarier inom vårt framgångsrika seminariekoncept Morgonforum, och Volontärbyrån lanserade tre poddar om ideellt engagemang.

## Utvecklingsprojekt

### ANTIRASISM

Inom det MUCF-finansierade projektet "Civilsamhälle för öppenhet och inkludering" etablerade vi en plattform för civilsamhället för att arbeta mot olika former av rasism. Närmare 200 personer från 100 olika organisationer deltog i 12 nätverksträffar och ytterligare 250 personer deltog i något av de seminarier vi höll. Vi tog också fram en guide till civilsamhällets roll i demokratin.

### ASYL OCH MIGRATION I EUROPA

Forum är part i projektet "Snapshots from the borders". Projektet syftar till att belysa de utmaningar som finns kopplat till integration och mottagande av flyktingar i gränsstäder i Europa. Projektledare är kommunen i Lampedusa. Under 2020 har projektet etablerat ett unikt nätverk av gränsstäder i 12 europeiska länder. Projektet har även under 2020 arbetat med att utmana en del av de negativa narrativ som finns kopplat till varför människor flyr. Bland annat har Forum arbetat med uppmärksamma den 3 oktober som en gemensam europeisk dag för att minnas de människor som mist sitt liv på medelhavet och för välkomnande av människor på flykt.

### DEKLARATION FÖR DEMOKRATIN

Forum har skrivit under Deklaration för en stark demokrati där vi åtar oss att aktivt verka för att fler röster ska få höras på lika villkor. Deklarationen är framtagen av kommittén Demokratien 100 och är en del i kommitténs arbete med att etablera den nationella samlingen Vår demokrati - värd att värna varje dag för att uppmärksamma och stärka demokratin.

### DEMOKRATI I ÖGONHÖJD

Forum har genom projektet "Demokrati i ögonhöjd" bidragit till att stärka demokratiska organisationer som möter antidemokratiska och våldsbejakande, extrema åsikter och budskap. Vi tog fram handledningen "Demokrati i ögonhöjd: Stöd till föreningsledare i att bemöta antidemokratiska uttryck, stärka organisationernas demokratiska kultur och hantera hot och hat".

### ÅRETS INITIATIV

Sedan 2016 delar Forum ut utmärkelsen Årets initiativ, för att uppmärksamma innovationskraften i idéburna sektorn. Utmärkelsen tilldelas en ideell organisation som under de senaste åren tagit fram ett initiativ som bidrar till positiv samhällsutveckling. Tidigare år har vem som helst kunnat nominera ett initiativ, men i år valde vi att låta organisationer som tagit fram eller utvecklat en lösning på en samhällsutmaning själva beskriva och skicka in sitt bidrag. Detta medförde något färre nomineringar, i år 25, än tidigare år, men med högre kvalitet. Vinnare blev Uppsala Kvinnojours initiativ Digital Kvinnofrid.

## Ideella jobb

Forum driver tjänsten Ideella Jobb, ideellajobb.se, för att underlätta för idéburna organisationer att rekrytera till betalda jobb och praktikplatser. Under 2020 publicerades 663 annonser på Ideella jobb. Flera av de organisationer som annonserar är återkommande, exempelvis IOGT-NTO/UNF, We-effect/Vi-skogen och Studieförbundet Bilda. Alla jobb sprids, förutom på sajten, även via Facebook (13 286 gillamarkeringar) och Twitter (3093) följare). Under 2020 har vi etablerat Ideella jobb på LinkedIn. 2020 hade ideellajobb.se hade över 200 000 besökare.

# 3 467 deltagare

## i Forums och Volontärbyråns utbildningar och seminarier

Ett av Forums viktigaste uppdrag är att vara en plattform för kunskap och erfarenhetsutbyte som stärker och utvecklar idéburna organisationer. Det allra mesta har i år skett digitalt, vilket har gjort att vi kunnat nå ännu fler.

# 03.

## Volontärbyrån

**Sedan 2002 arbetar Forums verksamhet Volontärbyrån med att främja och underlätta det ideella engagemanget i Sverige. 2020 visade att det arbetet är viktigare än någonsin.**

Som enda nationella förmedlaren av ideella uppdrag och knutpunkt mellan människor som vill engagera sig ideellt och organisationer som söker fler volontärer har vår verksamhet varit särskilt efterfrågad under krisen. Volontärbyrån förmedlade 30 procent fler intresseanmälningar under 2020 jämfört med året innan.

### Engagemanget viktigare än någonsin

Coronapandemin har påverkat Volontärbyråns verksamhet i hög utsträckning, där vi sett att vår förmedling varit viktig för att kanalisera det engagemang som människor visat för att hjälpa till i krisen. Samtidigt handlar det ideella engagemanget i stor utsträckning om att skapa möten mellan människor, något som försvårats av den fysiska distanseringen. Vi har under året arbetat med att stötta organisationer i att ställa om till digital verksamhet och i att rekrytera och leda volontärer på distans.

#### FÖRMEDLING AV IDEELLA UPPDRAG

Under 2020 slog Volontärbyrån rekord i såväl sajtbesök som intresseanmälningar. Vi hade under 2020 nästan 250 000 besök på vår sajt vilket var en ökning med 47 procent jämfört med föregående år. Vi förmedlade 12954 intresseanmälningar från volontärer till ideella organisationer via sajten, en ökning med cirka 30 procent jämfört med föregående år. Vi godkände och publicerade under året 3097 volontäruppdrag, en minskning med 15 procent. Däremot ökade andelen distansuppdrag med över 200 procent till följd av pandemin. Totalt använde 563 organisationer vår förmedling.

## 13 000 intresseanmälningar

### till ideella uppdrag via Volontärbyrån

Under coronaåret 2020 slog Volontärbyrån rekord i antal intresseanmälningar – ett tydligt tecken på att viljan att engagera sig och bidra i kris är stor.



## Kunskaps- och kompetensutveckling

### UTBILDNINGAR

Vi har under året genomfört totalt 45 utbildningar, workshops och föreläsningar för 2167 deltagare från cirka 450 organisationer. Dessa har skett genom våra lokala samarbeten i Stockholm och Uppsala samt med bidrag från Kronprinsessan Margaretas minnesfond och Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse. Vi har även genomfört utbildningar och föreläsningar på uppdrag av olika föreningar samt inom våra olika samarbeten. De allra flesta utbildningsinsatserna har under året skett digitalt, och några utbildningar och föreläsningar har kunnat genomföras på plats i Stockholm, Örebro och Malmö.

Under året har vi genom finansiering från Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse har vi tagit fram två nya webbaserade kurser som bygger på omarbetade delar

från en av våra utbildningar samt en av våra idéskrifter. Vi har också fått möjlighet att genomföra ett helt webbaserat seminarium, ett så kallat webinarium utifrån innehållet från en av webbkurserna. Kurserna är på tema "Inkludera fler" och "Engagera unga". Webbinariet var på temat "Inkludera fler".

### KUNSKAPSMATERIAL

Vi har handböcker, idéskrifter, guider och videoklipp som metodmaterial att användas vid utbildningar eller självstudier. Det mesta materialet finns att kostnadsfritt ladda ner från vår kunskapsbank på hemsidan eller att beställa via vår webbshop mot en kostnad. Totalt hade våra rapporter, skrifter och mallar cirka 3500 nedladdningar. Vi har även lyft upp särskilda teman och spridit nyheter kring vårt material via nyhetsbrevs utskick samt i våra sociala medie-kanaler.

# 99 procent

av deltagarna tyckte att Volontärbyråns utbildning var användbar

Många deltagare lyfte att erfarenhetsutbytet med andra organisationer och kunskap kring volontärrekrytering var särskild värdefullt under detta speciella år.

## Samarbeten och projekt

Våra projekt syftar till att öka kunskapen om möjligheter till engagemang i föreningslivet samt att förmedla vikten av ett starkt ideellt engagemang som bidrag till demokratin och samhällsutvecklingen. Volontärbyrån samverkar såväl med andra organisationer som med offentlig sektor och näringsliv.

### ÖKA UNGAS SAMHÄLSENGAGEMANG

Vi genomförde projektet "Öka ungas möjlighet till samhällsengagemang" tack vare bidrag från Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse. Syftet var att bidra med kunskap till ideella organisationer om hur de kan engagera unga och på så vis möjliggöra att fler kan ta del av den tillit och demokrati som det ideella engagemanget skapar. Vi har inom projektet arbetat med olika metoder för att belysa hur ungas engagemang ser ut idag, vad som påverkar det och

vad forskningen har att säga om förändringar kopplat till ungas engagemang.

Vi har vidareutvecklat webbkurser, genomfört två webbsända seminarier samt släppt en podcast om tre avsnitt som går under namnet Ideella samtal. Vi har fokuserat mycket på att sprida de kunskaper och insikter som kommit fram under samtalen som spelats in i podcasten samt förmedlat de kunskaper vi samlat på oss i de seminarier och den kommunikation som gjorts.

### LOKALT ARBETE I STOCKHOLMS STAD

Volontärbyrån har under 2020 fortsatt drivit vårt lokalkontor i Stockholm för att uppmuntra stockholmarna att engagera sig ideellt och göra det enklare för organisationer i Stockholm att komma i kontakt med fler frivilliga. Vi har också gjort ett antal utbildningsinsatser som syftade till att stärka

föreningarna i deras arbete med frivilliga i sina verksamheter. En stor skillnad under 2020 jämfört mot tidigare år är många av de utbildningsinsatser och föreningsträffar som vi planerat behövde ställas om till att bli digitala. Ett resultat av detta är att vi nått ut till många fler personer i Stockholm än vad vi annars skulle haft möjlighet att göra.

Under 2020 publicerade 190 organisationer i Stockholm 726 ideella uppdrag och till dessa skickades 5118 intresseanmälningar från stockholmare. Vi överträffade vårt mål om antal intresseanmälningar med över 800 stycken bara i Stockholm.

Under 2020 genomförde vi tre utbildningar för ideella organisationer i Stockholm på olika teman som rörde att rekrytera, leda och inkludera fler frivilliga. Utbildningarna hade totalt 57 deltagare. Två tillfällen fick ställas om till att bli digitala och ett genomfördes på plats men med färre deltagare än vad vi vanligtvis ger plats för.

Totalt har 256 personer från Stockholm deltagit i seminarier. Vi hann hålla ett på plats i Stockholm i februari, och sedan höll vi flera seminarier med fokus på omställningen i och med pandemin. Vi har även hållit 13 nätverksträffar med i snitt sex deltagare per träff. Flera deltagare har uttryckt sin tacksamhet för att nätverket fortsatt under den speciella tid som varit och att de haft stor nytta av de erfarenhetsutbyten som nätverket bidragit med.

Vi var medarrangör till Julkassen 2020, som på grund av myndigheternas restriktioner iom pandemin fick ersätta det årliga firandet Jul i Gemenskap. Arrangemanget genomfördes tillsammans med Ny Gemenskap, Immanuelskyrkan, Frälsningsarmén, St. Johannes församling, St. Matteus församling, Hela Människan i Stockholms län, Stockholms stadsmission och Filadelfiakyrkan.

Julkassen delades ut till 700 personer och 89 volontärer deltog i förberedelserna och utdelningen. Volontärbyråns roll var att rekrytera och samordna de personer som ville vara volontärer på evenemanget. Initiativet var en välkommen insats där samtliga som engagerade sig kan tänka sig att vara med igen, även om många såklart saknade den gemenskap som firande i vanliga fall skapar.

### **FOKUS PÅ ÄLDRE I STOCKHOLMS STAD**

Volontärbyrån har under 2020 ingått i ett idéburet offentligt partnerskap – IOP – med Stockholms stad. Syftet är att motverka ensamhet bland stadens äldre genom att uppmuntra till engagemang för äldre. Samtidigt som ensamheten och behov av stöd för äldre ökade, gjorde pandemin att antalet "vanliga" volontäruppdrag som riktar sig mot äldre minskade radikalt, då det inte längre var möjligt att träffa och möta äldre på samma sätt. Med detta i åtanke arbetade vi aktivt för att öka antalet volontäruppdrag för äldre som kan ske på distans, bland annat genom

kontakt med organisationer samt annonser i sociala medier och i lokalpress. Volontärbyrån har stöttat organisationer i att ställa om och hitta nya sätt att bedriva sin verksamhet, genom utbildningar och seminarier. Vi har även startat ett mycket uppskattat nätverk med ett 20-tal organisationer som arbetar för äldre i Stockholm, där vi varannan vecka under året har delat kunskap och erfarenheter med varandra. Vi har också samverkat med organisationer som PRO Högalid, Södermalms frivilligcentral Viljan, Frivillig Väntjänst och Hela Människan Stockholm kring olika projekt för att motverka ensamhet bland äldre, exempelvis Måltidsvän, Vänringen – ring så pratar vi och utbildningar om digitala verktyg.

### **LOKALT ARBETE I UPPSALA KOMMUN**

Volontärbyrån har nu drivit lokalkontoret i Uppsala i ett decennium och fortsätter att vara en välkänd och relevant aktör i det lokala föreningslivet. Volontärbyrån vill vara en stödfunktion och en mötesplats för föreningar där det ideella engagemanget är i fokus. Detta har vi gjort genom att erbjuda föreningar dagligt stöd, nätverksträffar, utbildningar och seminarier. Under 2020 höll vi seminarier och marknadsförde vår verksamhet till föreningar och Uppsalabor. Varje höst genomför vi den populära mässan Engagemangsmässan tillsammans med Uppsala universitet. Detta år gick ju detta inte och vi testade då istället att genomföra ett digitalt evenemang via Facebook. Vanligtvis når vi några hundra deltagare på mässan på plats på Blåsenhus, men i år nådde vi totalt cirka 7600 personer via vårt evenemang. Dessa personer fick ta del av berättelser från och liveintervjuer med Uppsalaföreningar och volontärer, föreläsningar, inlägg med inspiration till engagemang samt tips till föreningar hur de kan nå fler ideella.

### **SAMVERKAN MED MALMÖ IDEELLA**

Under 2020 inledde vi ett nytt samarbete med Malmö Ideella, i syfte att stötta det lokala föreningslivet och ideella engagemanget i Malmö. Vi lanserade en engagemangsportal med volontäruppdrag i Malmö, något som tidningen Sydsvenskan uppmärksammade.

### **IDEELLT FORUM I SVENSKA KYRKAN**

Under 2020 fortsatte Volontärbyrån sitt mångåriga samarbete med Ideellt forum i Svenska kyrkan. Samarbetet innebär att synliggöra de ideella uppdrag som finns inom Svenska kyrkan på en skraddarsydd portal. Utöver att vara ett stöd för församlingar i hur de kan använda portalen har flera församlingar också deltagit i olika utbildningar Volontärbyrån haft.

### **KRONPRINSESSAN MARGARETAS MINNESFOND**

Tack vare bidraget till Volontärbyråns utbildningsverksamhet kunde Volontärbyrån genomföra tre utbildningar på plats i Stockholm, Malmö och

Göteborg och fyra utbildningar som vi har genomfört via webben med gott resultat. Under året har vi genomfört utbildningar på följande teman: "Att leda frivilliga i föreningslivet", "Fånga engagemanget", "Motivera och behålla frivilliga" samt en på det aktuella temat "Att leda frivilliga på distans". Totalt hade vi 222 deltagare på dessa utbildningar.

### JOHANNITERORDEN

Johanniterorden stödjer Volontärbyråns arbete med att stödja föreningar som arbetar för äldre, sjuka och behövande så att de enklare kan hitta fler volontärer som kan hjälpa dessa målgrupper. Volontärbyrån arbetar också med att underlätta för Johanniterordens och Johanniterhjälpens medlemmar att engagera sig ideellt, bland annat genom två skraddarsydda portaler för respektive organisations medlemmar.

### ENGAGEMANG FÖR ATT MOTVERKA ENSAMHET

Volontärbyrån fick i slutet av 2019 medel av Postkodstiftelsen för projektet Frivillighetskuren, med syfte att motverka och förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre. Genom att inspirera och informera äldre om vad som finns att göra för att engagera sig och visa på de goda effekter som engagemanget bidrar till, är målet med projektet att fler äldre ska hitta in i ett engagemang via Volontärbyrån.

Tidigt under året fick vi snabbt tänka om kring vårt upplägg när coronapandemin gjorde det svårt, och i många fall omöjligt, för äldre att engagera sig. Under 2020 har vi inom projektet färdigställt en kartläggning av äldres syn på ideellt engagemang, påbörjat ett arbete kring att utveckla vår sajt samt kommunicerat om möjligheter att engagera sig på distans.

Trots svårigheter i och med pandemin kan vi visa på positiva resultat:

- Tre gånger fler seniorer besökte sajten 2020 jämfört med 2019
- Dubbelt så många seniorer har sökt uppdrag under 2020 jämfört med 2019

Vi har arbetat aktivt med såväl organisk som betald kommunikation i sociala medier, vilket resulterat att vi ökat avsevärt ökat andelen äldre som vi når ut till. Vi har annonserat i lokaltidningar och Expressen och intervjuats om ideellt engagemang i tidningen Senioren.

### FÖRETAGSSAMARBETEN

Volontärbyrån samarbetar med företag som vill uppmuntra sina medarbetare att engagera sig i idéburna organisationer, som en del av sitt samhällsansvar. Under 2020 fortsatte våra samarbeten med AstraZeneca och SEB, och vi inledde nya samarbeten med Swedbank och Soya Group. För AstraZeneca organiserade Volontärbyrån flera så kallade volontärdagar, där medarbetarna för möjlighet att engagera sig under en dag. På grund av pandemin kunde medarbetarna främst engagera sig digitalt, på distans, exempelvis i ett språkfika tillsammans med deltagare från Nya Kompisbyrån.



# Kommunikation

Volontärbyråns kommunikation syftar till att uppmuntra fler att engagera sig ideellt och synliggöra vad det ideella engagemanget betyder för individer och vårt samhälle i stort. Det gör vi exempelvis genom att lyfta individers upplevelser av ideellt engagemang. Volontärbyråns vill också sprida kunskap och tips kring ideellt engagemang och har exempelvis flera nyhetsbrev till ideella organisationer, arbetar med PR och är aktiva i sociala medier.

## SOCIALA MEDIER

Pandemin har satt sociala medier i fokus. Det har blivit en bra väg att nå ut med budskap under året. Bland annat initierade vi kampanjen #engagemangetkanintepausa, som syftade till att synliggöra att engagemanget inte tog paus trots pandemin. Ett annat exempel på hur vi använt sociala medier under 2020 är att vi valde att genomföra Engagemangsmässan i Uppsala på Facebook istället, och nådde därigenom över 7 000 personer.

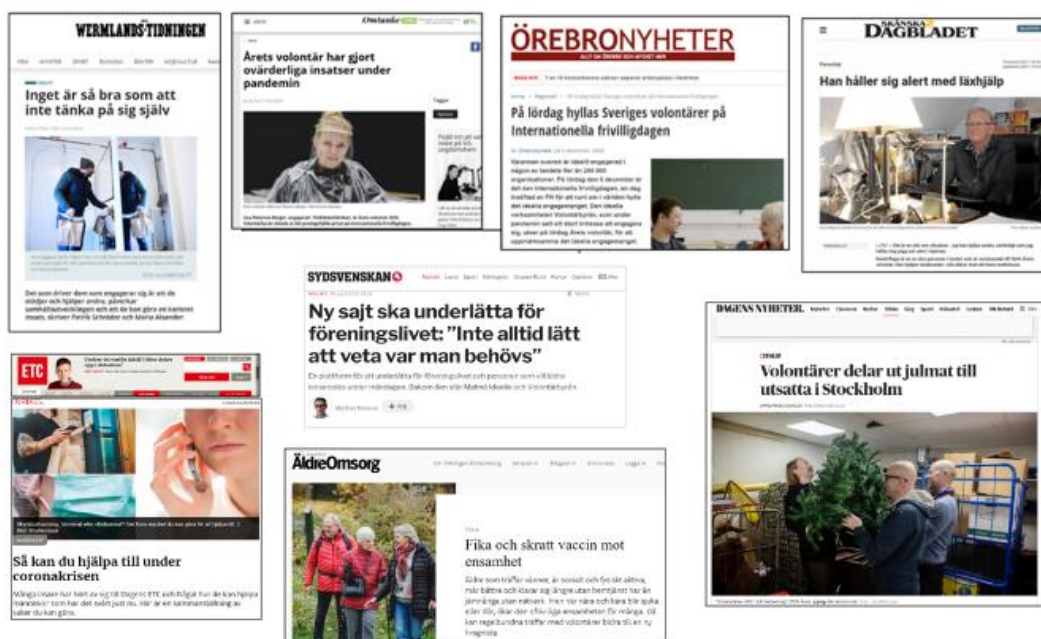
Vi skapade en digital julkalender, med nytt innehåll om ideellt engagemang varje dag 1-24 december, som bl.a. inkluderade intervjuer, fakta om ideellt engagemang och en utmaning som gick ut på att få in så många intresseanmälningar som möjligt innan julafton (vilket resulterade i 1230 intresseanmälningar).

Vi är främst aktiva på Facebook, Instagram och LinkedIn, där vi vid årsskiftet hade sammanlagt drygt 10 000 följare.

organisationer. Kommunikationen har under året fokuserat på coronapandemin, där vi velat bidra med kunskap och erfarenheter till föreningar och visa allmänheten hur det går att engagera sig. Volontärbyråns har under året medverkat i flertalet nyhetsartiklar och TV-inslag, bland annat i Dagens Nyheter, SVT, Expressen TV, Sydsvenskan och Tidningen Syre. Vi publicerade även en debattartikel i samband med Internationella frivilligdagen tillsammans med Forum.

## FRIVILLIGVECKAN OCH ÅRETS VOLONTÄR

Volontärbyråns uppmärksammar varje år FN:s internationella frivilligdag. I år satsade vi på en hel "Frivilligvecka", där vi tillsammans med Forum anordnade seminarier, släppte podden "Ideella samtal" och kampanjade i sociala medier med filmer som visar på betydelsen av ideellt engagemang i kristid. Vi delade också ut Årets volontär för fjärde året i rad. Syftet är att uppmärksamma alla Sveriges engagerade genom en person som får personifiera engagemanget. Vi fick in drygt 130 nomineringar, och valde utifrån dem ut elva finalister. Volontärbyråns kansli väljer vinnaren, som i år blev Lisa Peterson-Berger, som var en av initiativtagarna till Förklädesfabriken, som under våren tillverkade skyddskläder till vården.



# 04.

## Forum som förening

Vid representantskapet i maj antog medlemmarna en ny tvåårig verksamhetsinriktning. Forum fick också en ny styrelse.

Forum samlar 37 medlemsorganisationer som alla på olika sätt stödjer människor och arbetar för att de ska kunna göra sin röst hörd och skapa ett bättre liv för sig själva och andra.

### Medlemmar

Forum hade vid slutet av 2020 37 medlemsorganisationer samt en associerad medlem.

#### MEDLEMSAKTIVITETER

Vi höll under året flertalet medlemsträffar, om bland annat coronas påverkan samt framtidsspaningar med representanter från medlemsorganisationer. Vi arbetar också nära medlemmar kring vissa fokusfrågor, som exempelvis kring lobbyism med IOGT-NTO, kring att skapa en engagemangsplattform med Rädda Barnen och kring Agenda 2030 med Svenska kyrkan. Våra medlemmar är frekventa deltagare i våra externa seminarier och workshops, där de bidrar med sina perspektiv och kompetenser. Exempelvis Erikshjälpen och Sveriges Stadsmissioner som delat med sig av sina erfarenheter av engagemang under corona, Svenska Röda Korset som talat om krisberedskap och migrationsfrågor och IM som bidragit med perspektiv kring det demokratiska utrymmet. Vi har också stöttat medlemmar kring dialog och kontakt med det offentliga, exempelvis i samband med bidragsgivning eller partnerskap.

#### FORUMS MEDLEMMAR

Bilda, Bildningsförbundet Östergötland, Boost by FC Rosengård, Brottsofferjouren Sverige, Civilförsvarsförbundet, En frisk generation, Erikshjälpen,

Fremia, Fritidsforum, Frivillig väntjänst, Föreningen Ordfront, Give it Forward, Göteborgs Föreningscenter, Hela Människan, Ibn Rushd Studieförbund, Individuell Människohjälp, IOGT-NTO, Islamic Relief Sverige, KFUM Sverige, Lions Clubs International, LP-verksamhetens Ideella Riksförening, Länsnykterhetsförbundet Västra Götaland, Mötesplats Stavsås Samverkansförening, Riks-föreningen Sveriges Stadsmissioner, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige ROKS, RIO – Sveriges folkhögskolor, Rädda Barnen, Sensus Studieförbund, Sociala Missionen, Svensk förening för folkhälsoarbete, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Svenskar och Invandrare Mot Narkotika (SIMON), Sveriges Makalösa Föräldrar, Tamam, Terrafem, Unizon. Associerad medlem: Vision

### Ny verksamhetsinriktning

Forum ska fortsätta att verka för civilsamhällets utrymme och roll för demokratin och i välfärden, den idéburna organiseringen och engagemangets förutsättningar och en starkare, enad röst för civilsamhället. Det beslutade Forums medlemmar på representantskapet den 27 maj, som för första gången genomfördes digitalt. Representantskapet valde också en ny styrelse, med Patrik Schröder som omvald ordförande.

Forum kommer under de närmaste åren att fortsätta arbetet för att skapa en ny och större intresseorganisation för civilsamhället, där Forum bland annat kommer att fördjupa sin samverkan med Famna. Under representantskapet fastställdes även en ny verksamhetsinriktning för Forum, där Forum ska fortsätta att verka för:

- En stark demokrati
- Civilsamhällets roll i välfärden
- Civilsamhällets förutsättningar
- Ett starkt ideellt engagemang
- En enad intresse- och arbetsgivarorganisation för civilsamhället

**Den nya styrelsen består av:**

Patrik Schröder, Rädda Barnen  
 Erika Brundin, Svenska kyrkan  
 Sissella Helgesson, ROKS  
 Mattias Ingesson, Bilda  
 Karin Svedberg, KFO  
 Kjell-Åke Waldner, Sensus studieförbund  
 Cecilia Tengroth, Svenska Röda Korset

## Samarbetspartners och finansiärer

Forum och Volontärbyrån vill passa på att tacka alla bidragsgivare och samarbetspartners, som utgör ett oumbärligt stöd för Forum, den idéburna sektorn och det ideella engagemanget:

AstraZeneca, Concord, Famna, Fremia, Ideell Arena, Ideellt forum i Svenska kyrkan, Johanniterhjälpen, Johanniterorden, Kronprinsessan Margaretas Minnesfond, Kungliga Patriotiska sällskapet, LSU, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Notified, Petrus och Augusta Hedlunds Stiftelse, SEB, Socialstyrelsen, Stockholms stad, Svenska Postkodstiftelsen, Swedbank, Uppsala kommun, Vinnova, Öppna Dörren.

## Samverkan med Famna

Vid representantskapet beslutade Forums medlemmar att Forum ska verka för ett närmare samarbete med Famna. Syftet är att närma oss varandra med målet att skapa en starkare röst för våra frågor. Vid årsskiftet slogs Idea och KFO ihop och bildade Fremia, och Forum och Famna undersöker nu på vilket sätt vi kan vara en del av Fremia.

## Värdorganisation för NOD

Regeringen har gett MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) i uppdrag att utse en organisation som värdorganisation för NOD – Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället. Forum har sedan 2011 varit värd för det kansli som upprättats för uppföljningen av Överenskommelsen mellan regeringen, Sveriges kommuner och regioner och de idéburna organisationerna inom det sociala området. Överenskommelsekansliet heter sedan oktober 2018 NOD, Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället. Forum har under 2020 representerats i NOD:s styrgrupp av tidigare styrelseledamot Mia Nilson och därefter nuvarande styrelseledamot Erika Brundin.

## Personal

Forum (inklusive NOD) hade vid slutet av 2020 17 anställda. Fyra av dessa var tidsbegränsade anställningar. Sex var män och elva var kvinnor.